

marca t. l. Prošnje, ki so se vložile še le pozneje, se ne bodo jemale v pretres.

Kmet. podružnica Maribor in okoliš zopet opozarja na že naznanjeno važno zborovanje 6. junija ob 9. uri v prostorih okrajnega zastopa. Pri tej priliki opomni one ude, ki po gačico še niso prišli, naj jo čimprej odnesejo, in naznanja, da je pri g. Zieglerju še dobili vinogradnega žvepla.

Proti ušem po listju vrtnih rož in drugih rastlin. Da je ta mrčes sino, škodljiv rastlinam, ker jim pije sok in se strašno hitro množi, je znano vrtnarjem in prijateljem raznih cvetlic, ki pa tudi vedo, da se priporoča proti tem mrčesu mnogo pripomočkov, ki nič ne pomagajo. Sledeče sredstvo je zanesljivo: Mrčva rčba naj se pusti v skledi vode toliko časa, da voda prav zelo smrdi. S to vodo naj se poskropi ušiva rastlina. Če se to par dni zaporedoma stori, se pomori mrčes brez škode za rastlino. Treba pa je seveda nestr tako poskropljeno rastlino ven na zrak, da smrad izgine.

Angleška konzumna društva so se v vojni jako lepo razvila. Angleške in škotske velenakupovalne zadruge združenih konzumnih društev so imele velikanski promet. Angleška velenakupovalna zadruga je pridobivala tretjino prodanega blaga iz svojih lastnih podjetij. Ta velenakupovalna zadruga je med vojno zvišala svoj akcijski kapital od 3 milijone na 5 in pol milijonov funtov sterlingov (funt sterling pred vojno krog 25 kron) ter uporabila svoja denarna sredstva za povečanje svojih podjetij, ki jih ima v mnogih krajih. Tako ima poljedelska podjetja (seveda 12.800 ha), velika skladišča za surovo maslo in jajca, mlekarne, plantaže za pridelovanje čaja, svoje ladje, tovarne za prepečenec (cvrbak), konzerve, mlo, cigare, margarin, flanel, plenine, čopiče, belo pločevino, barve in lake, mlino za krušno moko, tiskarne, premogovnike, predilnice za volno, tkalnice, železne rudnike. Pri angleških in škotskih velenakupovalnih združenjih je bilo koncem leta 1917 v članjenih 1478 društev z okoli 4 milijoni članov. Leta 1917 so prodala za 225 milijonov raznovrstnega blaga. V svojih podjetjih je zaposlovala 178.500 delavcev ter jim izplačala 12 milijonov 97 tisoč funtov sterlingov plače.

Dekliški tabor na Brinjevi gori.

Dne 20. junija t. l. bo na Brinjevi gori pri Konjicah velik dekliški in ženski tabor za vso konjiško dekanijo.

Sporod:

1. Ob 10. uri v cerkvi pridiga in slovesna sv. maša.
2. Po sv. maši tabor zunaj cerkve. Nastopajo dekleta governice in č. g. Marko Krajnc.
3. Po taboru slovesne večernice in sklepni govor. Govori č. g. M. Krajnc.

Dekleta, žene! Po prizadevanju naših poslancev ste dobile volilno pravico. S tem so se vam odprla vrata v javno življenje. Bolj ko kedaj prej je treba, da ste krepko in trdno organizirane! Zato se v kar najobilnejšem številu udeležite tabora, ki bo otvoril letošnje dekliške in ženske shode!

Tedenske novice.

Knez Hugon Windischgrätz je dne 15. t. m. na svoji graščini na Planini na Kranjskem umrl v starosti 65 let. Umrl je bil tudi lastnik ogromnih posestev na Slovenskem Stajerskem.

Politična zborovanja zopet dovoljena. Znotrajni minister je zopet dovolil politična zborovanja v Hrvatski in Sloveniji.

Zadnji „Kmetijski list“ napoveduje čiščenje svoje stranke, ker je v njej preveč bivših stajercijancev dunajskih romarjev in nemškutarjev. Zagotavljamo Samostojno, ako bo pometla vse narodno sumljive in državni nevarne elemente, potem bo ostalo od Samostojne le še ime „Samostojna“.

Največja srbska stranka o Slovenski ljudski stranki. „Samouprava“, glasilo radikalne, najmočnejše srbske stranke, piše med drugim o naši stranki sledeče: Slovenska ljudska stranka je največja in popolnoma ustaljena politična organizacija med Slovenci. Med tem ko je druga slovenska stranka, stranka naprednjakov (sedanji demokrati), stranka brez pozitivnega programa, skupljala pod svojo zastavo raznorodne socialne ljudi in izpovedovala načela zloglasnega zapadnega liberalizma, je vodila Slovenska ljudska stranka praktično socialno politiko, bojevala silen boj proti nemškemu kapitalizmu, ki je ogrožal obstoj slovenskega kmeta, malega trgovca, delavca, in pridobila nezmernih zaslug za gospodarski in kulturni napredek Slovencev. Naravno je in prav nič čudno, da je množica slovenskega ljudstva v le-tej stranki in da zaupa svojim zastopnikom v zavesti, da delajo za ljudski blagor.

Razveljavljanje sekvestrov. Trgovinski minister je sklenil razveljaviti sekvestre nad lastnino državljanov neprijateljskih držav bivše Avstro-Ogrske na vsem ozemlju, ki pripada Jugoslaviji.

Pri Sv. Marjeti pri Moškanjcih je grozen požar upeljal v srdo štiri gospodarska poslopja, z dvema hišama. Zgorelo je tudi zrnje, nekaj obleke, gospodarsko orodje, mlatilnica in dvema posestnikoma vse vrvice. Škoda je ogromna. Vsa hvala pristojevnemu požarni brigadi moškanjski, ki je še pozno v noč neumorno delovala na licu mesta. Nadalje gg. o-

rožnikom in slavnemu učiteljstvu, ki so ves čas pridno pomagali pri brizgalni. Kljub pomanjkanju vode se je vendar posrečilo ustaviti ogenj, ki je pretel cel vasi.

Od meje. Slavno uredništvo! Dovolite mi tukaj skromno vprašanje: Ali nočete cerkvenih novic pri-
našati, ali jih ne dobite? Ljudje bi včasih tudi take reči zvedeli, pa jih ne najdejo v Vaših listih, kot jih razglašujejo katoliški listi drugih škofij ter se jezijo na „Gospodarja“. V neki sosedni župniji se bo letoš delil zakrament sv. birme. Iz sosednih župnij bi radi nekateri poslali svoje birmance tje, a ne morejo prav zvedeti, kdaj bo birma. Drugod se take svečanosti razglašujejo po listih vsaj mesec dni ali pa se mnogo prej. Toliko prostora bi vendar tudi „Gospodar“ imel. Prosimo torej slavno uredništvo, da bi se hotelo v tej smeri nekoliko poboljšati.

Izzrebani porotniki celjskega porotnega sodišča. Za drugo porotno zasedanje celjskega okrožnega sodišča, ki se prične dne 7. junija, so bili izzrebani sledeči glavni in nadomestni porotniki: Franjo Piki, gostilničar, Goročje; Ivan Mastnak, krojač, Celje; Blaž Sodin, posestnik, Bukovčak; Franjo Kodre, posestnik, Vransko; Franc Povalej, posestnik, Sv. Primož; Franc Rotovnik, posestnik, Slovenjgradec; Lipave Rajmund, posestnik, Lemberg; Franjo Kociper, občinski tajnik, Vojnik; Franjo Melanšek, posestnik, Velenje; Franjo Grilec, posestnik, Gaberje; Franjo Sletančič, posestnik, Podlog; Vinko Musi, posestnik, Ceplje; Josip Sveti, posestnik, Klanc; Tomaž Kreuziger, posestnik, Rogatec; Josip Sporn, gostilničar, Rogatec; Ivan Nachberger, posestnik, Ložnica; Anton Slomšek, posestnik, Goričica; Martin Guček, trgovec, Skrnica; Jožef Dobovičnik, posestnik, Klanc; Ignacij Poločnik, posestnik, Verpete; Vinko Kveder, posestnik, Zalec; Martin Kovač, posestnik, Zalec; Franjo Gaber, posestnik, Lokrovec; Karel Kumer, posestnik, Kapla; Adolf Zottl, trgovec, Vojnik; Ivan Kačičnik, posestnik, Novavas; Anton Fidler, posestnik, Lemberg; Matija Pohar, posestnik, Breznova; Alojzij Gobec, posestnik, Novacerkev; Rudolf Stermečki, trgovec, Celje; Jožef Bart, posestnik, Sent Janž; Jožef Pompe, posestnik, Lahovgraben; Jurij Gorisek, posestnik, Sv. Pongrac; Ivan Kraner, trgovec, Trbovlje. Nadomestni porotniki: Anton Zupančič, kancelist, Celje; Franjo Oset, posestnik, Levece; Anton Majcen, posestnik, Smarje; Franjo Kibel, posestnik, Sv. Jurij ob južni žel.; Matija Benčan, knjigovodja, Lava; Alojzij Sribar, posestnik, Sv. Peter v Savinjski dolini; Martin Razboršek, posestnik, Arjavas; Matija Kranjc, mesar, Zalec in Franjo Soler, posestnik, Bezovje.

Preklje. Podpisana Jožef Celcer, posestnik in gostilničar pri Mariji Snežni, in Franc Peklar, gostilničarski sin na Ploderšnici, izjavljata, da nista več uda Samostojne.

Dopisi.

Jarenina. Umrli je tukaj, kakor se je že poročalo, obče znan in vsled svoje pravcoljubnosti čislani trgovec, gostilničar in posestnik g. Martin Cvilak. Lep pogreb je imel in lepe besede so se mu govorile v zadnje slovo. Vredno pa je, da se še malo dalje pomudimo ob njegovem grobu in si ogledamo življenje blagopokojnika še od ene strani: Umrli je bil namreč tudi mož treznosti in zmernosti. Celo njegovo dolgo življenje ga ni nikdo videl pijanega, dasi je bilo obilo prilike in skušnjav. To se glasi kot molitev ob njegovem grobu. Ta nesrečni alkohol, ta lahko nastavljena past k nezmernosti, ta rušilec miru doma in v družbi, ta sejalce socialne bede, ta uničevalec moralne odporne sile, ta mladinožrelec, ta hnavsko se smehljajoča smrt! Zato slava možem, ki nam zapuščajo jasne zglede!

Sv. Lovrenc na Pohorju. Naši nemškutarji posluli Jakob in Jožef Novak, Werber, Striznik in Zvikert še hujskajo naprej in zabavljajo čez našo državo in upravo. V času vojske, ko so drugi krvaveli so ti petelci sedeli doma na varnem ter si polnili svoje žepce, mirne in počtne Slovence pa ovajali. Oblast bi dobro storila, ako bi nekoliko bolj nadzorovala rovanje teh ljudi, jim odvzela koncesije in obrtne liste in možakarji bi postali prav gotovo nekoliko bolj mirni. Ako ti nemškutarji ne bodo nehali rovariti, naj jim oblast preskrbi potno dovoljenje v deželo gladi.

Tabor Orlov v Prekmurju.

Bratonci, dne 24. maja 1920.

V Prekmurju se kaj takega, kar nam je prinesel Risalski (binkoštni) pondeljek, nismo dočakali. Prekmursko okrožje Orlov je priredilo v Bratoncih (velika vas nižje Murske Sobotice) okrožno prireditve, katere so se poleg vseh prekmurskih odsekov udeležili tudi: Ljutomersko okrožje z vsemi odseki, ter odseki Maribor in Ljubljana. Vas Bratonci, Dokležovje in še nekatere druge prekmurske vasi, so si namde za prihod Orlov praznično obleko. Vsega skupaj smo našli nad 20 slavolokov. Prekmursko ljudstvo je v celih trumah romalo v Bratonce.

Odseki iz Ljutomera, Sv. Križa, Maribora in Ljubljane so z godbo na čelu korakali zjutraj od Sv. Križa čez Muro v Bratonce. Po vsej poti jih je ljudstvo veselo pozdravljalo. Sprejem v Bratoncih je bil zelo prisrčen. Pestra ljudska množica je viharno pozdravljala došle Orle. Vas je bila vsa napolnjena naših ljudi.

Vseučiliški profesor in neumorni branitelj Prekmurja dr. Matija Slavič je imel pred vasko kapelico, kjer se je vršilo proščenje, slavnostni cerkveni govor. Sv. mašo je daroval melitski kaplan in navdušen narodnjak g. Lejko. Orlovski pevski zbor iz Belincev je pel pod vodstvom g. nadučitelja Sprager.

Po cerkveni slovesnosti se je vršil v vasi pod milim nebom velik ljudski tabor. Okoli 5000—6000 prekmurskega ljudstva je taborilo na livadah krog vasko kapelice, pred katero je bil postavljen govorilniški oder. Na slavnost je došel tudi s svojim spremstvom novoimenovani civilni komisar za Prekmurje dr. Gašpar Lipovšček.

Taboru je predsedoval Orel br. Godina. Govorili so: župnik Klekl, civilni komisar dr. Lipovšček, ki se je predstavil ljudstvu, dr. Slavič, predsednik Orlovске zveze br. Pirc, urednik Zebot, gerent Sever in predsednik prekmurskega orlovskega okrožja br. Horvat. Med velikim navdušenjem se je sprejela resolucija, v kateri celokupno prekmursko ljudstvo z vso odločnostjo ugovarja proti nameravani odcepitvi Radgone in njene severno-vzhodne slovenske okolice. Vlado smo o tem sklepu obvestili brzojavno. Pri glasovanju se je dvignilo nad 5000 rok za našo Radgono. Tisočglava množica je na to ob spremljevanju godbe zapela „Lepo našo domovino.“

Popoldne po večernicah se je na prostornem vrtu kmeta Horvata vršila okrožna telovadba. Prireditve so se udeležili med drugimi: civilni komisar dr. Lipovšček z uradniki, okrajni sodnik dr. Irgolič, profesor Bajnik iz Ljubljane, mnogo učiteljsva in drugih odličnjakov iz Prekmurja, Ljutomera in drugod.

Prvi so nastopili v prostih vajah prekmurski Orli. To so vam čili in krepki dečki, zagrelih obrazov, odkritosrčnih oči, močnih mišic, olikani in sploh taki, da jih je veselje videti. Prvokrat so javno nastopili, a so pokazali, da ima orlovska organizacija v njih izboren material. Zeli so za svoj nastop burno ploskanje. Za njimi so nastopali Orli Ljutomerskega okrožja v prostih vajah, na orodju ter v skupinah. To je bilo za našo prekmursko ljudstvo nekaj, kar še niso nikdar videli. Prekmurec je dobrega srca in videli smo, da so se starši jokali veselja, ko so videli, kaj njih „dečki vse znajo“. Brat Piro se je na telovadišču javno zahvalil prekmurskim Orlom za njih trud in njim častital k napredku. Nadrevizor Pušenjak, ki je znan kot eden prvih organizatorjev Prekmurcev, je orisal ljudstvu načrt za bodoče delo in cilje.

Povdarjati moramo, da je orlovska godba iz Svetin, pod vodstvom kape. nika Rakuša svirala v strajno in izborno. Ta godba pride svirat tudi na orlovsko slavnost v Maribor. Tudi prebivalstvo Prekmurja se bo v velikem številu udeležilo orlovskega tabora.

Prekmurski Orel, žel si na Risalski pondeljek prve lavorike! Sedaj pa krepko naprej!

Orlovski vestnik.

Orlovski tabor v Braslovčah. Krasno jutro binkoštnega pondeljka je pozdravilo vrle Orle in Orlice celjskega okrožja, ki so hoteli na Orlovski tabor v Braslovčah. Prišli so Orli in Orlice iz Ljubljane, iz Celja in Vranskega, Orli iz Konjic, Teharja, St. Jurja ob južni žel., Vojnika, Maribora, St. Pavla pri Preboldu, Rajhenburga, Petrovč, Zaleca, Cadrana, skupaj nad 150. Brate in sestre, ki so se pripeljali s celjskim vlakom, je na kolodvoru v Polzeli, obdan od braslovških Orlov, pozdravil predsednik braslovškega Orla, sredi trga pa jih je pozdravil predsednik krajevnega odbora Kmetске zveze, Marolt. Predsednik celjskega okrožja, br. Pišek, mu je odzdravil na kratko in krepko in končal z besedami: „Braslovški Orel, naprej k solncu, k zmagi!“ Cerkevni govornik br. M. Krajnc je govoril o apostolski nalogi Orlov. Orlovski nastop popoldne je žel burno priznanje in zlasti telovadba na oro dju. Po telovadbi se je razvila prosta zabava. Prvič se je na binkoštni pondeljek orlovska misel v Savinjski dolini javno pokazala. Uspeh je sijajen. To je bil zmagovalni pohod orlovске misli v Savinjsko dolino. Odslej se mora orlovska misel še bolj dvigniti! Vse savinjsko ljudstvo mora prešiniti misel, da je Orel prva junaška četa v boju za naša krščanska načela. Zato se mora vse krščansko misleče ljudstvo zavzeti za Orla in Orlico, v katerih je organizirano najdražje, kar imamo: naša zlata, krščansko misleča mladina!

Prireditve.

Crešnjevce pri Slov. Bistrici. Naše Bralno društvo priredi dne 30. t. m. popoldne po večernicah igro „Repoštev, duh v Krkonoških gorah“, burka v petih dejanjih. Po igri kratka zabava: šaljiva pošta in tamburaška godba. Sodelujeta domači pevski in tamburaški zbor.

Cirkovce. Bralno društvo priredi v nedeljo, 30. maja, gledališko igro „Junaške Blejke“ in šaloigro „Vse naše“ z raznimi deklamacijami in petjem. Dobrodošli!

Remšničani priredimo na Telovo dne 3. junija dve krasni igri: „Gospa Kordula“ in „Enour doktor.“ Na sporedu so tudi razne deklamacije. V nedeljo, dne 6. junija, se gledališka predstava ponovi. Pridite!